

Tas Latweefchu draugs.

1842. 18. Juhni.

25ta lappa.

Woi glahses=gabbalini jau apkwehpinati gattawi? Ka juhs ar saweem behneem to warren leelu saules aptumschoschanu warreseet skat-tiht un apbrihnoht, kas schinni gadda notiks; prohti: tai deena pehz augsti zeeniga Keisera dšimschanas deenas, 26ta Juhni, no rihta; sahkses, kad pulk-stens 29 minutes pehz 6 rahdihs, un beigsees kad 32^{tra} minute pehz 8 buhs. Wissu-leelaka aptumschoschana buhs 30 minutes pehz pulksten 7; jo tad, ja fauli eedalla pa 12 dakahm, wairak ka 10 no schahm dakahm buhs tumschas. — Ohtru tik patt leelu saules-aptumschoschanu gan wairs ne peedsihwoseet.

J a u n a s i n n a.

Is Peterburges. Eeksch Kreemu semneeku=awihsehm taggad weens Kree-wu muischneeks sahł tohti usreikt weenu Kursemmes wihru, kas Karl Rich-ter wahrdâ un ihsts gohda wihrs effoht, un labbi prohtoht wissadus maschih-nus tairiht. Effoht preeksch winnu arri weenu patskullu lihds ar wehtekli fatairijis, kas, ar 4 sirgeem strahdajohht, katrâ weerendel=stundâ diwi simts kuhlu rudsu labbi deefgan iskukoht un tuhlihn arri wehtijohht. Pee scha patt-kulla arri wehl masa dsirnawa no weena ganga peederroht, kas ifnostundâ woi lihds 3 pubrus kalteu, woi puffedra pubra nekaltetu rudsu jeb ausu makkoht. Schi dsirnawa arri bes ta patt-kulla warroht ar diweem sirgeem strahdajt.

Tas kalnu=kehms Rahzinu=skaititajs.

Wezza Wahzsemneeku pasakka.

(Tai arri Latweefchi dabbu stanahht, kas tahs tabdas pasakkas irr, to Wahzsemmes laudis wisswairak mihto.)

(Ohtra, datta.)

Skaista Madde pa tam starpam bij Rahzinu=skaititaja rohkâs. Schis gudrineeks ween tur sawas skohlas bij darrijis; winsch to prinzeffi nosadsis, to us appehtu zellu appaksch uhdens un semmes pahrwedde sawâ brangâ pilli, preet ko wianas tehwa pils tihri ne kas ne bli. Kad ta prinzeffe atkal bij atdsiju-sees, tad redseja, ka us branga un mihska krehla sehdeja. Jauneklis, pee win-nas kohjahm gukkoht, tai stahstija, zil karsti winsch to mihtojohht, un wiana, to dsirdebama, tohti kaunejahs. Rahzinu=skaititajs pats tos bija, kas nu stahstija,

no kahdas augstas zilts winsch effoht, arri no tahs leelas walstibas appakfch semmes, par ko winsch waldoht, pehz winsch to wedde zaur wisseem leeleem un maseem pils kambareem, un tai wissu brangumu un baggatibu parahdija, kas tur bija. Apkahrt pilli us trim puffedm bij brangais dahrs, kas prinzeffe wissu-wairaf patikke. Wissahm ahbelehm bij farkani augfi, ar seltu aptraipiti, woi pa pussi apseltoti, tahdi, ka gan ne weens dahrsneeks muhsu laifds ne mahf audseht. Wissi krumini kustejahs ween no putnareem, kas it jauki dseedaja. — Abbi diwi staigaja kuplu kohku pakrehfi. Winsch weenumehr winnai skattijahs waiga, weenumehr tik klaufija us winnas smalku balsinu; un winnas wahrdi tam likkabs faldaki, ne ka meddus. Winsch dauds tuhkstoschus gaddus jau bija dschwojis, bet tahdu preeku winsch wehl ne bij redsejis un baudijis, ka nu, pirmu reisi mihodams.

Bet Maddinas firds tik preeziga ne bij. Za ar weenu bij dsikkas dohmâs, azzis nodurtas, waigs noskummis, daudreis arr' dsiki nopuhtahs; un no ta gan warreja manniht, ka schis prezjetais winnai ne patikke. Rahzianu=skaititajs, to arri nomannijis, gan wissadi darbojahs, winnas behdas remdeht, un winnas firdi eelihgfinohht; bet wiss bij par welti. Nu winsch pee fewis dohmaja: zilweks nu gan tahds raddijums, kas labprahht ar zitteem kohpâ dsihwo, ta ka sfudra un bitte; un ta gan buhs ta waina: winnai garsch laiks. Ar ko winna warr sarunnatees? Kas tai palihds ispuschhotees? Kas tad pee gehrbfchanas winnai labbu padohmu dohd, un winnu warr apbrihnoht? Za dohmamams, winsch steidsehs us tihrumu, fur winnam rahzini auge. Fur kahdu duzzi no teem iswilzjis, un smukkâ kurwi eelizzis, tai skaitstai Maddinai arnesse, kas, noskummusi dahrsâ sehdedama, rohfi fapstuhze. Winsch us to fazzija: tu skaitstaka wissu meitiu, ne effi wairs noskummusi, lai tawa firfina atkal paleek lihgsina; tu ne buhfi wairs weentula mannâs mahjâs. Schai kurwi irr wiss, kas tewim wajaga, ka tu atkal preeziga warri dsihwoht. Nemm' scho raibu kohzianu, un aisfarr' ar to schohs rahzianus, tad winnai paliks par zilwekeem, woi par zitteem dsihweem raddijumeem, kahdus ween patti gibbesti un wehlefi.

To fazzijis, Rahzianu=skaititajs aisingahje; bet ta prinzeffe, kurwja wahku tuhlin atdarrijufi, ar to brihnischfigu kohzianu darrija ta, ka winsch pats bij mahzjis. "Edde!" ta winna fauze, "Eddin mihta, effi klahht!" — un luhf, Eddina, jau pee sawas preilenes kahjam gullahht, winnas jellus apkampj, winnas flehpite preeka=affaras rauda, un winnu glauda, ta ka zittâs laifds bij darrijufi. Za preilene patti ne sinaja, ko dohmahht no schahs Eddes: woi schi ta ihstena Edde effoht, woi winnas bilde ween winnas azzis apmahnoht. Tomehr lohti preezajahs par to, ka sawa wissu mihtaka kalpone bija klahht. Abbas nu, weena ohtru pee rohkas turredama, apkahrt staigaja dahrsâ; ta prinzeffe sawai Eddinai wissu brangumu parahdija, un tai selts=ahbotus no kohkeem nopstuhze. Pehz winna sawu mihtu draudseni zaur wisseem pils=kambareem wedde, kamehr nahze drehbju=kambari. Schè nu meitahm deesgan bij ko skattitees; tur pat arri palikke, kamehr faule bij norectusi. Brangas drahnas, lakkati, bantites, preekschauti, krahgeni, selts=gredseni, sehdes, fakti ar dahrgeem almineem — wiss tikke pahstuhkots, apbrihnohts, mehdsinahhts. Un zil Edde eeksch schahm seetahm bij

prachtiga un skunstiga, kà ta sawu prinzeffi pratte isgebrt un ispuschkoh! Wan
winna, ihsteni fakkoht, bij rahzinsch ween, un zits ne kas, tomehr katrs zilweks
buhstu fazzijis, ta effoht ta wissu-labbaka kalpone pasaulé.

Rahzinu-skaititajs, wissu to raudsidams, kohi preezajahs, ka seewischka fir-
di tik labbi bij isprattis, un ka wiss winnam tà pa prahtam bij isdeweess. Mad-
dina winnam nu wehl skaitaka, mihligaka liffahs, ne kà pa preekschu. Winna
ne mittahs, arri tohs zittus rahzinus ar sawu kohzinu darriht dshwus, un teem
to jumprawinu gihmjus dewe, kas winnai zittkohrt kalpojuschas; bet redsedama,
dwi rahzini wehl atleekohrt, winna no teem wehl brangu kalli un smukku fur-
niti istaisija. Nu winna, sawu muischas=buhshchanu eetaisidama, karrai meitai
darbu eerahdija un dewe, un lungi naw wehl bijuschu pasaulé, kam laudis tik
labbi paklausija. Saimé wissu darrija, pirms wehl bij pawehlehts, ta us weenu
wahrdi paklausija, un ne kad pretti ne runnaja. — Rahdas neddelas tà prin-
zeffe lihgsnibà un lusteshchanàs ween dshwoja; no rihta lihds wakkaram danzoja
un singeja ween; bet pehz kahda laika winna nomannija, ka winnas meitas tik
prischas wairs ne isfkattijahs un bij palikkuschas bahlas, un speegeli apfkattida-
mees gan redseja, ka winna patti ween kà rohsite seedeja, kamehr tahs zittas
jumprawas sawihtuschahm pulkkehbm bij lihdsigas; tomehr wissas weenà muttè
fazzija, ka wesselas effoht; un winnam arri pee Rahzinu-skaititaja galda ne kas
ne truhke. Tarschu tahs azzim redsoht palikke fihkafas, un nonihke, un jauni-
bas jaukums un mudriba jo deenas tahm sudde.

Bet kad ta prinzeffe kahdà rihtà preeziga un lihgsma tai kambari nahze,
fur wissas bija kohpà, ak! kà winna tad sabihjahs, kad pulks wezzu bahbinu,
pee speekeem un krukkeem wilkdamees, tai pretti nahze; elsdamas, un kleppoda-
mas, ne spehdamas wairs us kahjahm turretees. Tas muddigs funnitis garfch-
leeku pee semmes gulleja; kakkis, glauditajs, ne tik spehje kustetees. Ta prin-
zeffe ar bailibu no kambara isbehgusi, Rahzinu-skaititaju ar skannu balfi sauze;
un schis arri tuhlin it pasemmigi atnahze. Bet winna ar dusmahm us to fazz-
zija: tu niknais sehms, kam tu mannas behdu=pilnas dshwibas weenigu preeku
pohsti, scho ehnu to mihlu meitiau, kas zittkohrt ar man preezajahs? Woi man
naw deesgan behdu, ka man schai tukfnessi ja dshwo? woi ta to wehl par him-
neeku nammu gribbi darriht? Ja tu ne tuhlin mannam meitahm jaunibu un
skaitumu atkal atdohsi, tad es tew muhscham wairs ne eeredsefchu! — Wansch
atbildeja: ak! skaitaka wissu zilweks=behnu! ne dusmojees pahrlleeku! wiss, ko
ween paspehju, irr tawà wakkà; bet tik ne gribbi to, ko pats ne spehju darriht.
So redsi, rahzini ilgu laiku ne paleek prischu. Kamehr winneem wehl spehka bij,
kamehr tu ar to brihnuma=kohzinu winnu dshwibu pehz patilshchanas warreji pah-
wehrt, bet nu winnu fulla irr fakaltufi, un winnu buhshchana us gallu steidsahs;
winnu dshwiba pa gallam! Bet, mihla, ne behdajees par to; weens kurwis
pilns ar rahzineem to skahdi driht atlihdsinahs. No ta tewim jaunus meitas
atkal zelsees, kahdas tewim waijaga. Atdohd' semmei schahs semmes=dahwanas,
kas tewim lihds schim tik dauds' preeka irr dewuschas: tu manna leelà rahzinu
tshrumà zittas labbakas meitas atraddisi. Wansch aiskahje, un Maddina sawu
raibu kohzinu rohtà nehmufti, aiskahre tahs wezzas mahminas, un nu tohs sa-

grumbatus rahzinus salaffijusi, mehplôs eemette, un us teem wairs dohmaht ne dohmaja.

Schigli nu us dahrstu tezzeja, to pilnu kurwju fanemt; bet ne fur ne at-radde. Winna schurpu turpu gabje, wissapfahret apfkattidamees, bet ne kahds kurwis ne bij redsams. Pehz ilgu laiku Rahzinu=skaititajs atnahze, bet jau no tablenes warreja redseht, zil winsch bij bailigs un nofkummis. Winna fazzija: tu man effi peewihlis! fur kurwis palizzis? Jau wesselu stundu to wolti esmu meklejusfi. Winsch atbildeja: ak! tu mannas firds jauka kehneene! woi man peedohsi, ka es tik ne=apdohmigs bijis? Es wairak esmu sohlijis, ne kà spehju turreht. Wissu semmi esmu lihdis zaur, rahzinus mekle dams; bet nu jau fenn irr isnemti, un sawihtufchi pagrabbâs gull. Lauki irr tukfchi, jo tur leiâ irr seemas laiks. Zif us schzem kalneem irr pawaffars, kamehr tu schè dshwo, un appakfch tamahm kahjinahm puffites isaug. Lihdsams trihs mehneschus ween pajetees, pagaididama; tad tew deesgan buhs, ar ko spehleht. — Pirms tas seelmuttis wehl bija beidfis, winna tam jau mugguru peegreese, un aigahje famâ kambari, ne ko ne atbidedama. Bet winsch us tuwafaju meestu nogahje, un semneekasgihmi aehmees, ehseli pirke, kam smaggas maifes ar rahzinu=sehktu uskrahwe; un mahjas pahrnahjis, dauds puhru=weetu apsehje. Winsch arri zittu kehmu, sawu sullaini, tur par fargu likte klahht, un schim winsch pawehleja, ug-guni kurt appakfch semmes, lai sehjums zaur masu siltumu no appakfchas tiktu pasteigts.

D.
(Trescha dalka us preekschu.)

Sinna, zil naudas 17. Zuhni-mehn. deenâ 1842 eeksch Rihges maksaja par daschahm prezzehm.

Par	Maksaja:	Sudr. naudâ.		Par	Maksaja:	Sudr. naudâ.	
		Rb.	K.			Rb.	K.
1	puhru rudsu, 116 mahzinas smaggu	1	70	1	pohdu (20 mahzineem) waffu	7	—
—	meeschu, 100 mahzin. smaggu	1	25	—	tabaka	—	65
—	kweeschu, 128 mahzin. smaggu	3	—	—	fwesta	2	30
—	ausu	—	90	—	dseltes	—	75
—	strau	1	60	—	linnu, frohna	1	80
—	rupju rudsu=miltu	1	70	—	brakka	1	60
—	bihdeletu rudsu=miltu	2	50	—	kannepu	1	—
—	bihdeletu kweeschu=miltu	4	—	—	schkhtu appinu	2	—
—	meeschu=putrainu	1	90	—	neshkhtu jeb prezzes appinu	1	20
—	eefala	1	20	—	muzzu filku, egtu muzzâ	7	25
—	linnu=sehklas	2	50	—	— lasdu muzzâ	7	50
—	kannepu=sehklas	1	50	—	smalkas fahls	4	—
1	wesumu seena, 30 pohdus smaggu	3	—	—	rupjas baltas fahls	4	40
barrotu	wehrschi gaku, pa pohdu	1	20	—	wahti brandwihna, pussdegga	8	75
				—	— diwdegga	11	—

Lihds 17. Zuhni pee Rihges irr atnahkufchi 659 fuggi un atabraufkufchi 490.

Wrihw drikkht. No Widsemmes General-gubbernementes puffes: Dr. C. E. Napierfsky.